

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Jiřího Derfla a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobce:

Ing. T. W., narozený X,
bytem X,
zastoupený JUDr. Janem Walterem, advokátem,
sídlem Volyňských Čechů 837, 438 01 Žatec,

proti

žalovanému:

Krajský úřad Ústeckého kraje,
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem,
zastoupený JUDr. Danielem Volákem, advokátem,
sídlem Jiráskova 413, 436 01 Litvínov,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2020, č. j. KUUK/184814/2020/UPS,
sp. zn. KUUK/184071/2020/3,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2020, č. j. KUUK/184814/2020/UPS, sp. zn. KUUK/184071/2020/3. Tím bylo do výrokové části rozhodnutí Městského úřadu Vejprty (dále jen „městský úřad“) ze dne 9. 12. 2020, č. j. MU-VEJ/311/2020/taj, kterým byla žádost žalobce o informace ze dne 29. 1. 2019 v bodech 1, 2, 3, 5 a 6 částečně odmítnuta, doplněno, že se tak stalo podle § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“). Ve zbytku žalovaný rozhodnutí městského úřadu potvrdil. Žalobce se v žalobě domáhal také toho, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady soudního řízení.

Žaloba

2. Žalobce v bodě II. žaloby popsal širší kontext skutkových okolností spojených s provozem pilařského závodu „Pila Kovářská“ a vyřizováním pěti stížností podle § 175 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) ze dne 21. 10. 2017, které na postup Městského úřadu Vejprty, stavebního úřadu, (dále též jen „stavební úřad“) podal k pokynu žalobce a jeho matky S. W. jejich právní zástupce JUDr. Jan Walter a jichž se žalobcova žádost o informace ze dne 29. 1. 2019 týkala. Jejím účelem podle žalobce mělo být řádné prověření toho, ke kterým stížnostem se městský úřad již vyjádřil a které naopak zůstávají nevyřešeny, neboť to ze tří přípisů zaslaných JUDr. Walterovi městským úřadem dne 29. 4. 2019 nebylo jasné. K prokázání těchto svých tvrzení žalobce navrhl důkazy.
3. Dále žalobce popsal předcházející řízení před správními orgány a namítl, že z § 175 správního řádu jednoznačně vyplývá povinnost orgánu, proti kterému stížnost směřuje, disponovat informacemi o vyřizování stížnosti. Bez těchto informací by totiž nemohl žádným myslitelným způsobem splnit své povinnosti stížnost vyřídit a o vyřízení vyrozumět stěžovatele. V posuzované věci jde tedy o případ, kdy zákon předpokládá, že povinný subjekt informací disponuje. Žádost o takovou informaci pak nemůže být odmítnuta z prostého důvodu, že povinný subjekt informací nemá. Povinnost disponovat vyžádanými informacemi nevyplývá městskému úřadu pouze z § 175 správního řádu, ale také ze zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o archivnictví“).
4. Podle žalovaného byly předmětem žádosti informace o vyřizování konkrétní stížnosti dle § 175 správního řádu, přičemž městský úřad na tuto stížnost nereagoval. Žalobce nesouhlasí se závěrem žalovaného, že tato skutečnost nemá vliv na splnění podmínek pro odmítnutí žádosti, když podle žalovaného se prostřednictvím informačního zákona nelze domáhat napravení nesprávných postupů či nečinnosti správních orgánů. Napadené rozhodnutí je podle žalobce postaveno na nesprávné aplikaci § 2 odst. 4 informačního zákona. Na podporu svého tvrzení poukázal na výklad tohoto ustanovení a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67. Primárním účelem informačního zákona podle žalobce jistě není poskytnout občanům nástroj k nápravě nečinnosti správních orgánů nebo závad v jejich postupu. Pokud ovšem judikatura správních soudů dovodila, že povinné subjekty musí vytvořit informaci, kterou nemají,

byť jí mít mají, pak naplněním práva na informace dochází de facto také k nápravě nečinnosti nebo závad v postupu správního orgánu.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž odkázal na napadené rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost. Žalobce se podle něj pokouší domoci vyřízení podaných stížností. Takovýto postup žalovaný považuje za obcházení smyslu a účelu informačního zákona. Žadatel přitom nepochybně disponuje či disponoval procesními prostředky k obraně ve správním řízení, které nevyužil. Jeho nynější postup žalovaný označil za účelové zneužití práva na informace. Zdůraznil dále, že sám žalobce nezpochybnil skutečnost, že požadované informace neexistují. Je jen toho názoru, že městský úřad je povinen jimi disponovat, a měl by je proto vytvořit. Jím odkazovaná judikatura Nejvyššího správního soudu však na daný případ přesně nedopadá, neboť vychází z případů, kdy povinný subjekt informací disponoval, avšak odmítl ji poskytnout z důvodu, že není povinen jí disponovat, případně že jí již nedisponuje a byl by nucen ji znovu vytvořit. V nyní projednávané věci nejde ani o jeden z těchto postupů, neboť požadované informace nebyly nikdy vyhotoveny. Nadto žalovaný poukázal na nevyužitou možnost postupu dle § 175 odst. 7 správního řádu, podle kterého lze požádat nadřízený správní orgán o přešetření způsobu vyřízení stížnosti, a následnou možnost podání žaloby proti nečinnosti správního orgánu. Závěrem konstatoval rozpor v tvrzení žalobce, který žádost ze dne 29. 1. 2019 označil za poslední pokus získat informace, kterých se mu mělo nedostát na základě žádosti adresované osobě tajemníka městského úřadu dne 29. 4. 2019, tedy až o 3 měsíce později.

Replika žalobce k vyjádření žalovaného

6. Žalobce na vyjádření žalovaného reagoval replikou ze dne 18. 3. 2021. V ní uvedl, že s ohledem na zásadu zákonnosti vycházející z ústavního principu vázanosti výkonu veřejné moci zákonem může legitimně předpokládat, že informace existují, neboť splnění zákonných povinností povinného subjektu vyžaduje, aby informace, které si žalobce vyžádal, byly někdy vytvořeny a u povinného subjektu uchovány. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá, že by městský úřad vyvinul náležitou aktivitu ke zjištění, zda vyžádanou informací nedisponuje; uvedl jen, že nebyly dohledány žádné dokumenty. Městský úřad však poskytl žalobci informaci, že předmětnou stížnost obdržel dne 21. 10. 2017, nějaký konkrétní pracovník tedy musel stížnost převzít a nějak s ní naložit. Že by byl takový pracovník na stížnost dotazován, z odůvodnění nevyplývá (srov. např. rozsudky Nejvyššího správní soudu ze dne 7. 4. 2015, č. j. 6 As 136/2014-41, a ze dne 29. 12. 2020, č. j. 2 As 26/2019-36).
7. Dále žalobce poukázal na to, že stížnost ze dne 21. 10. 2017 podal právní zástupce žalobce, jakkoli se tak stalo z pokynu žalobce a v jeho zájmu. Žalobce proto nemohl svým jménem uplatňovat nápravné prostředky ve věci stížnosti. Postup dle § 175 odst. 7 správního řádu navíc předpokládá, že stížnost byla vyřízena. Právní zástupce žalobce nadto dne 2. 1. 2018 ve věci stížnosti požádal o přijetí opatření proti nečinnosti. K poukázanému rozporu ve svých tvrzeních uvedených v žalobě žalobce uvedl, že v žalobě omylem označil důvod vztahující se k jiné jeho žádosti o informace. K prokázání svých tvrzení uvedených v replice žalobce navrhl důkazy.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

8. Závěrem se žalobce zabýval úpravou zákona o archivnictví ve vztahu k povinností městského úřadu jakožto určeného původce podle § 63 odst. 1 tohoto zákona. Z nich dovozuje, že stížnost musela být označena číslem jednacím (viz jeho požadavek v bodě 2 žádosti o informace) již v den, kdy byla doručena, a to bez ohledu na to, zda byla nakonec vyřízena, či nikoli. Podle vyjádření vedoucí odboru VVSVŠ městského úřadu ze 17. 3. 2017, které žalobce navrhl jako důkaz, vede městský úřad evidenci v podacím deníku, kam se zapisují veškeré příchozí dokumenty a kam se dle nadepsaných kolonek zapisují jednotlivé informace k nim.

Posouzení věci soudem

9. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.
10. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
11. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Při soudním přezkumu správních rozhodnutí soud vycházel z toho, že na rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je v rámci soudního přezkumu pohlíženo jako na jeden celek (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 As 63/2011-86).
13. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. V žádosti žalobce o informace ze dne 29. 1. 2019 adresované městskému úřadu žalobce žádal o „1. sdělení, zda městský úřad vyřizoval stížnost podle § 175 odst. 1 správního řádu na postup Městského úřadu Vejpřty, stavebního úřadu ve věci podnětu ze dne 18. 12. 2015 (pozn. tento podnět byl k žádosti přiložen) týkajícího se zkušebního provozu stavby „Pila Kovářská“ s vraty pilnice neodpovídajícími projektové dokumentaci,
2. sdělení, pod jakým číslem jednacím/spisovou značkou byla tato stížnost vyřizována,
3. sdělení, které úřední osoby byly pověřeny vyřizováním této stížnosti,
4. sdělení, kdy byla tato stížnost žalovanému doručena,
5. sdělení, zda byla stížnost shledána důvodnou, částečně důvodnou nebo nedůvodnou,
6. poskytnutí písemnosti, kterou byl stěžovatel vyrozuměn o vyřízení stížnosti“.
14. Soud si u žalovaného vyžádal doplnění jeho správního spisu o přílohu (podnět), na který žádost o informace ze dne 29. 1. 2019 ve svém bodě 1 odkazovala. Jím je podání JUDr. Jana Waltera ze dne 18. 12. 2015 označené značkou Z/890/2012, kterou věc označil JUDr. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Walter, a nazvané „Protiprávní užívání objektu bez čp/če na st. p. č. X v k. ú. X – modrá výplň“.

15. Rozhodnutím městského úřadu ze dne 9. 12. 2020, č. j. MU-VEJ/311/2020/taj, byla žádost žalobce o informace ze dne 29. 1. 2019 v bodech 1, 2, 3, 5 a 6 částečně odmítnuta, informaci požadovanou v bodě 4 městský úřad poskytl. Rozhodnutí je odůvodněno tím, že stavební úřad stížnost ze dne 21. 10. 2017 obdržel, nebyla ale dohledána žádná písemnost k této stížnosti a městský úřad ostatními požadovanými informacemi nedisponuje a nemá k dispozici žádný písemný materiál. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včasné odvolání, ve kterém namítl, že se městský úřad nezabýval tím, zda mu ze zákona nevyplývá povinnost informací disponovat. Správní orgán nemůže obdrženou stížnost podle § 175 správního řádu ignorovat. O odvolání rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. V něm zdůraznil, že informační povinnost se může vztahovat pouze k informacím již reálně existujícím, přičemž požadované informace neexistují. To, že na stížnost nebylo městským úřadem reagováno, a že jí tedy nevyřídil, je ostatně zástupci žalobce, který stížnost podával, dobře známo.
16. Tím byla podle názoru soudu žalobci poskytnuta informace požadovaná v bodě 1 žádosti, byť žalovaný – ač výše uvedeným způsobem doplnil odůvodnění prvostupňového rozhodnutí – v tomto smyslu opomněl změnit výrok prvostupňového rozhodnutí, kterým byla žádost o informace odmítnuta mimo jiné i v bodě 1. Soud však v uvedeném pochybení nespatřuje důvod pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Za zásadní totiž považuje to, že požadovaná informace fakticky byla poskytnuta a že formulace „odmítavého“ výroku v této části nemohla negativně zasáhnout do sféry žalobce.
17. Soud je dále nucen konstatovat, že jeho posouzení žaloby se do velké míry shoduje s vyjádřením žalovaného k žalobě. Z žaloby je zřejmé, že žalobce nespochybňuje skutečnost, že městský úřad stížnost jeho právního zástupce ze dne 21. 10. 2017 nevyřizoval. Tato skutečnost je navíc nepochybně známa i jeho právnímu zástupci, který stížnost podával. Vyplynula i v řízeních ve věcech totožných účastníků vedených zdejším soudem pod sp. zn. 15 A 133/2019 a 15 A 108/2019. Nic nenasvědčuje tomu, že by existovaly konkrétní skutečnosti takovýto závěr zpochybňující. Městský úřad proto zcela logicky nemohl žalobci poskytnout informace o výsledku vyřízení stížnosti (bod 5 žádosti) ani písemnost, kterou byl stěžovatel vyrozuměn o vyřízení stížnosti (bod 6 žádosti).
18. Žalobce dále v replice argumentoval tím, že městský úřad stížnost obdržel, a že tím pádem musela dostat číslo jednací a nějaký pověřený pracovník ji musel převzít. K tomu soud poukazuje na to, že formulace bodu 2 a 3 žádosti (pod jakým číslem jednacím či spisovou značkou byla stížnost vyřizována a které úřední osoby byly pověřeny vyřizováním stížnosti), se týká „vyřizování“ stížnosti. Ve smyslu § 175 správního řádu přitom lze „vyřizováním“ rozumět „věcné“ posouzení stížnosti, kterému předchází fáze prověřování. Nelze proto než dovést, že ani informace požadované v bodech 2 a 3 žádosti za situace, kdy městský úřad stížnost nevyřídil a zřejmě se jí v rozporu se zákonem nezabýval vůbec, fakticky existovat nemusí. Stejně jako u předchozích bodů stížnosti nic ani nenasvědčuje tomu, že by požadované informace existovaly.
19. Prostřednictvím žádosti o informace podle informačního zákona se tak žalobce podle soudu ve skutečnosti pokouší domoci vyřízení stížnosti podané podle § 175 správního řádu, k čemuž informační zákon a právo na informace nepochybně vůbec neslouží. V tomto smyslu žalovaný i výstižně vyhodnotil žalobcem v žalobě odkazovanou a na nyní projednávanou věc nepřiléhavou judikaturu Nejvyššího správního soudu a poukázal na to,

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

že právo na přístup k informacím podle § 2 odst. 4 informačního zákona neslouží jako specifická forma opravného prostředku proti rozhodnutím či postupům správních orgánů. Jak ostatně již zdejší soud shrnul v rozsudku ze dne 13. 4. 2022, č. j. 15 A 133/2019-81, „*smyslem ústavně zaručeného základního práva na informace, realizovaného prostřednictvím InfZ, je umožnit a usnadnit efektivní veřejnou kontrolu výkonu veřejné moci tím, že povinný subjekt informuje o své činnosti oprávněné subjekty (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 618/18), nikoli povinný subjekt přinutit k tomu, aby vydal rozhodnutí, které si žadatel o informace přeje (srov. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 4. 2020, č. j. 15 A 121/2019-37)*“.

20. Obdobně z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 14. 1. 2015, č. j. 10 As 117/2014-64), jakož i z odborné literatury (viz níže), vyplývá, že povinnost k poskytnutí informací se nevztahuje na podávání dodatečných vysvětlení, stanovisek či následné vysvětlování a objasňování zaujatých názorů povinných subjektů v konkrétních věcech. „*Účelem § 2 odst. 4 je bránit povinné subjekty před tím, aby byly na základě žádostí podle zákona o svobodném přístupu k informacím povinny zaujímat stanoviska v blíže specifikované věci, dále vysvětlovat výstupy ze své činnosti (např. úkony ve správním řízení), provádět právní výklady, vytvářet či obstarávat nové informace (právní či věcné expertizy, analýzy dat shromážděných při své rozhodovací činnosti apod.), jimiž nedisponují a nejsou povinny disponovat.*“ (Jelínková, J., Tuháček, M. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praktický komentář. Wolters Kluwer, 2017, komentář k § 2 odst. 4). I dle odborné literatury lze pod § 2 odst. 4 informačního zákona, podle kterého se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací, podřadit „*žádosti požadující ‚(do)vysvětlení‘ postupů či stanovisek povinných subjektů. Takové žádosti jsou často podávány jako vyjádření nespokojenosti s jinou aktivitou povinného subjektu, typicky žádost o sdělení, z jakého důvodu povinný subjekt vydal konkrétní rozhodnutí, proč se v rámci určitého materiálu nezabýval též určitým v žádosti uvedeným problémem, z jakého důvodu nebyl určitým způsobem činný apod. [srov. rozsudky NSS č. j. 6 As 18/2009-63, č. j. 2 As 4/2011-102, č. j. 10 As 117/2014-64; č. j. 6 As 18/2009-63 (1957/2009 Sb. NSS)]*“ (Furek, A., Rothanzl, L., Jírovec, T. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. C. H. Beck, 2016).
21. Soud dodává, že za důležité považuje i to, že stížnost ze dne 21. 10. 2017 podal současný právní zástupce žalobce (a zároveň jeho rodinný příslušník, jak je soudu známo např. z věci vedené pod sp. zn. 15 A 46/2019). Především na něm proto bylo, aby se řádného vyřízení stížnosti domáhal, a to především postupem podle správního řádu. V souvislosti s podáním žádosti o informace a v kontextu další, soudu i správním orgánům známé činnosti žalobce, jeho matky Mgr. S. W. a JUDr. Jana Waltera v kauze „Pila Kovářská“ proto vskutku lze uvažovat o zneužití práva na informace. Nicméně k aplikaci tohoto institutu musí být splněny podmínky a tyto musí ve svém rozhodnutí o odmítnutí poskytnutí informací správní orgány náležitě odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2020, č. j. 4 As 385/2019-55). V nyní projednávané věci se závěry správních orgánů tímto směrem neubíraly, byť podmínky k tomu byly zjevně splněny.
22. S ohledem na výše uvedené tak soud uzavírá, že neshledal žalobní námitky důvodné, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
23. Soud neprovedl žalobcem navržené dokazování žádostí o informace ze dne 29. 1. 2019 včetně příloh, rozhodnutím městského úřadu ze dne 9. 12. 2020, č. j. MU-VEJ/311/2020/taj, odvoláním žalobce ze dne 9. 12. 2020 a žalobou napadeným rozhodnutím, neboť tyto listiny jsou součástí správního spisu, jímž se dokazování Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

v soudním řízení správním neprovádí. Pro nadbytečnost soud neprovedl ani dokazování důkazními prostředky navrženými v době II. žaloby a v replice, neboť měly sloužit k prokázání skutečností, které pro posouzení věci nejsou rozhodné, přičemž stav věci byl pro účely rozhodnutí soudu zjištěn dostatečně.

24. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti dle obsahu soudního spisu nevznikly, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 9. srpna 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
předseda senátu